

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

TSJC.- 0000430/2018
ORIGEN: 4000368/2015 - 00
NIG: 5300542120150007471

PARTS:

Apel·lant : Sres. **E.M.M. I M.M.M.**

Procurador : Sr. **A.C.R.**

Advocat : Sra. **C.V.A-C.**

Apel·lat : Sra. **R.M.M.R.**

Procurador : Sra. **C.S.M.**

Advocat : Sr. **A.J.A.**

AUTE 030-2020

COMPOSICIÓ DEL TRIBUNAL:

President : Sr. **ALBERT ANDRÉS PEREIRA**

Magistrats: Sr. **VINCENT ANIÈRE**

Sr. **CARLES CRUZ MORATONES**

Andorra la Vella, el 27 de febrer del 2020.

En nom del Poble Andorrà.-

Reunida la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia d'Andorra ha vist el recurs d'apel·lació a les actuacions número **4000368/2015 - 00**.

En la tramitació d'aquestes actuacions han estat observades les prescripcions legals, i ha estat ponent el magistrat Sr. **Carles CRUZ MORATONES**, el qual expressa el parer del Tribunal.

ANTECEDENTS DE FET

Primer.- El 27.9.2019, aquest Tribunal va dictar sentència amb la següent decisió:

“ESTIMAR PARCIALMENT els recursos d’apel·lació interposats per la representació processal de la Sra. R.M.M.R. i de les Sres. E.M.M. i M.M.M. contra la Sentència dictada per l’Hble. Tribunal de Batlles en data 19 d’octubre de 2018, que revoquem parcialment en el sentit de 1) que a més de restar eficaç la declaració d’acceptació de l’usdefruit vitalici efectuat per la Sra. R.M.M.R. també es manté eficaç la seva decisió de reducció a $\frac{3}{4}$ parts del patrimoni; 2) que condemnem la Sra. R.M.M.R. a rendir comptes de la gestió i administració del patrimoni de la Sra. G.T. des del dia 29 de setembre de 2012 fins l’actualitat, rendició de comptes que haurà de presentar davant l’Hble. Tribunal d’instància en tràmit d’execució de sentència en el termini de tres mesos des de la data de la notificació d’aquesta sentència.

Mantenim la resta del pronunciament.

No fem pronunciament de les costes causades en aquesta alçada derivades dels recursos presentats.”

Segon.- El 16.10.2019 la representació processal de les Sres. E.M.M. i M.M.M. va interposar incident de nul·litat d’actuacions, aclariment i/o rectificació contra dita sentència.

Tercer.- El 29.11.2019 la representació de la Sra. R.M.M.R. presenta llur escrit de contesta a l’incident de nul·litat d’actuacions, aclariment i/o rectificació, sense sol·licitar cap prova.

El 9.12.2019, la representació processal de les Sres. E.M.M. i M.M.M. va aportar llur escrit de proposició de proves.

Quart.- El 14.1.2020, aquesta Sala va dictar aute amb la següent decisió:
“No donar lloc a la pràctica de les proves sol·licitades per la representació processal de les germanes Sres. E.M.M. i M.M.M. en ser demanades de forma extemporània.”

FONAMENTS DE DRET

Primer.- En termes generals, convé recordar que l'incident de nul·litat d'actuacions que regula l'article 18 *quater* de la Llei transitòria de procediments judicials (reformada pel Codi Processal Civil des del 15.11.18) no constitueix una nova instància processal, on es puguin revisar els pronunciaments de la resolució impugnada, sinó un remei extraordinari encaminat a esmenar les vulneracions del dret fonamental a la jurisdicció que s'hagin produït en un procediment conclòs mitjançant sentència o altra resolució ferma.

En el cas present, la representació processal de les germanes E.M.M. i M.M.M. argumenta que aquesta Sala havia vulnerat el seu dret a obtenir una decisió fonamentada en dret i el dret a un procés degut, adoptant una nova decisió per la que es desestimi el recurs d'apel·lació.

Segon.- Pertoca ara analitzar, amb més profunditat, aquest argument.

Com recorda, entre molts d'altres, l'Aute del Tribunal Constitucional del 5-5-2014 relatiu al recurs d'empara 2014-7-RE: *“la valoració de les proves és una tasca que l'ordenament constitucional reserva als jutges i als tribunals de la jurisdicció ordinària i, llevat dels casos en els quals estan implicats drets fonamentals substantius com ara el dret a la llibertat, aquesta qüestió només adquireix relleu constitucional i pot ser sotmesa a enjudiciament del Tribunal Constitucional en el supòsit que la valoració no estigui motivada, sigui lògicament o jurídicament irraonable o incorri en error material patent”*.

Traslladades aquestes consideracions al cas present, aquesta Sala estima que la valoració de la prova duta a terme no esdevé absurda, malgrat així ho entengui la societat recurrent.

Per començar, en la seva “introducció” es queixa de que haurà d'anar a un altre procediment per determinar la llegítima i en el seu cas la quarta falcídia. Hem de ressaltar que precisament en el nostre Aute de 30.11.17 (TSJC 163/17) ja raonàvem que no calia anar a un procediment de determinació de la llegítima perquè coincidien en les mateixes persones (les filles) la condició d'hereves i de legitimàries de l'àvia, quan dèiem: *“Aleshores, la determinació i concreció dels béns es pot portar a terme per les pròpies hereves i legitimàries, sense perjudici que serà en el procés ordinari que s'està tramitant, en el que s'haurà de resoldre l'àmbit objectiu de l'usdefruit de la mare; és a dir, si grava la totalitat de l'herència o només el 75% i, en conseqüència si els béns adjudicats es troben lliures o no de gravamen.”* Efectivament, ja sabem que només grava el 75% del patrimoni de l'herència de l'àvia Sra. G. però el que no podia saber la Sala

que la demanda de les filles no determinava quins béns s'havien adjudicat en pagament de la llegítima. I això és el que diguem ara en la nostra sentència. No existeix cap contradicció entre els nostres pronunciaments. Òbviament els tribunals resollem les pretensions que se'ns formulen i en la forma que ha estimat la part agent, sense poder-la ni reorientar ni assessorar de com ha d'actuar.

En segon lloc, es diu de manera sorprenent que en la sentència no hi ha cap tipus de resposta ni cap argumentació a la petició de la quarta falcídia quan el que se li ha raonat és que no venia tal pretensió en la seva demanda que és l'escrit rector de tot litigi per la part agent. Per contra la part demandant ha anat variant les seves pretensions en funció de les dificultats processals o de fons que anaven apareguent en el procediment.

Pel que fa al patrimoni del pare de les demandants ja hem explicat que la demanda va presentar un llistat de vehicles a nom administratiu del pare però que al llarg de la prova no s'ha acreditat cap valor econòmic real al moment de la seva mort i que ni tan sols la part agent en les seves conclusions feia cap mena de referència a aquesta qüestió. I si volia demanar el valor dels vehicles havia d'haver-ho fet i proposat una prova pericial, però no ho va fer.

Les pretensions venen seguides de la fase probatòria on es concreta o no allò que han pretès i finalment existeix el tràmit de conclusions per poder valorar la prova i precisar allò que s'ha reclamat i s'ha demostrat. Però no és possible que el Tribunal "*els hagi sol·licitat cap prova addicional o els hagi advertit algun motiu pel que la prova aportada podria no ser suficient*", com llegim al foli 276. La imparcialitat del Tribunal es veuria greument afectada i aleshores sí que s'incuriria en una greu violació del dret a la jurisdicció.

Per acabar, constatem que la part sol·licitant de l'incident continua insistint en els mateixos arguments que ja li hem ofert en la sentència que sembla que no l'han convençut en res. No podem convertir ara el present incident en un nou debat que creiem ja va ser prou precisat en la nostra sentència. Únicament afegirem que la petició d'aclariment que ara ens fa en l'incident es resoldrà en incident a part pel que fa la seva petició 3.1 (pàg. 20).

Pel que fa la resta li expliquem que quan parlem d'una pericial contradictòria ens referíem (en coherència amb el nostre Aute de 30.11.17) que un cop feta l'autopagament de la llegítima i comunicat a la seva mare com usufructuària, aquesta pot discrepar sobre el valor atorgats els béns hereditaris i en cas de discrepància caldria acudir a una pericial contradictòria. Quant a la petició d'assessorament respecte les possibilitats que tenen les hereves per reclamar la possessió dels béns no

gravats amb l'usdefruit, no podem fer cap aclariment perquè aniria en contra de la funció jurisdiccional que tenim atribuïda exclusivament. Pel que respecte a les possibilitats d'execució i d'accions a prendre per les filles, hem de cenyir-nos allò que hem acordat en funció del que ens han plantejat i no es podrà executar allò que no ha estat acordat en la part dispositiva.

Tercer.- La desestimació de l'incident de nul·litat suposa la condemna de la peticionària a satisfer les costes judicials per la regla del venciment (arg. Codi 7, 51, 5), inclosos honoraris d'advocat i de procurador.

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, ha pres la següent

DECISIÓ

Primer.- NO DONAR LLOC a l'incident de nul·litat d'actuacions plantejat per la representació processal de les Sres. E.M.M. i M.M.M. contra la sentència dictada per aquesta Sala en data 27 de setembre de 2019. Condemnar la part promotora d'aquest incident a satisfer les costes judicials causades, inclosos honoraris d'advocat i de procurador.

Aquesta resolució és ferma i executiva.

Així per aquesta nostra resolució, de la qual en serà tramés testimoni a la Batllia, per al seu coneixement i als efectes escaients, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-